

PER JAER.

5 FR.

voor St-Truiden.

HET REGT

PER JAER.

6 FR.

Voor buiten.

NIEUWS- EN AENKONDIGINGS-BLAD.

VADERLAND.

GODSDIENST.

VRYHEID.

Dit blad verschijnt tweemaal per week, des Woensdags en des Zaterdag, by den Opsteller-Uitgever, HUB. DE COCK-CRETEN, te St-Truiden. — Jaerlyksche inschryving voor St-Truiden, 5 fr.; vrachty voor alle andere plaetsen des ryks, 6 fr.; voor Holland, 7 fr. 50 c. — Prys der insertie, 15 centiemen den drukregel; 40 centiemen der reklamen. — Brieven, artikels, gold, enz., vrachty toe te zenden.

St-Truiden, 17 september 1864.

De twee partijen die elkander in België het gezag betwisten, behooren aan twee volkeren, of, om beter te zeggen, aan twee verschillende rassen. Terwyl de liberalen over eene ontzaggeelyke meerderheid in de waelche provincien beschikken, zyn de katholyken in de vlaemsche provincien meester; aennemende, by voorbeeld, dat beide deze partyen afzonderlyke Staten uitmaakten, zou de regering van den waelchen Staat voorzecker catholyk, die van den waelchen Staat stellig liberael zyn. Wat volgt daeruit? Dat in een land, op zulke wyze verdeeld, meer dan in eenig ander, een gouvernement van verzoening en overeenkomst alleen eenige kans van duer hebben kan.

Het hollandsch bestuur heeft in 1830 er de onderzending ten zynen koste van gehad. Dat lesken moesten onze staetsmannen maer niet vergeten; en ziehier, ter versterking, eene veronderstelling die schier de waarde van een feit heeft. Veronderstellen wy dat de catholyken den 11 augustus gezegepraeld, in plaets van verloren hadden, en dat zy, hunne vryzinnige en verzoenende beloften vergetende, eene partypolitiek zouden hebben ingevoerd. Geloof men dat dergelyke politiek geduldig zou ondergaen worden door onze waelche provincien? Alle regtzinnige lieden zullen bekennen dat ze niet alleen oproeren gelyk in 1837, maer eene omwenteling zouden hebben verwekt.

Welm, indien in 1830 de waelche liberalen en de vlaemsche catholyken een anders uitmunten gouvernement hebben omvergeworpen dat beweerde hen te overheerschen door het protestantische nederlandsch element; indien wy de zekerheid hebben dat de waelche liberaters insgelyk een gouvernement zouden omverwerpen dat hun zou willen overheerschen met het catholyk-vlaemsch element, hebben wy niet te vreezen dat de catholyke vlamingen, op hunne beurt, weigeren onder den knout te staen van het liberaters waelch element? Zeker, het vlaemsche ras is geduldig en traeg om in beroering te komen; maer niets gelykt zyne hardnekkigheid, en als men eens zyne sympathie heeft verloren, bekomt men die niet weer.

Eene politiek van uitsluiting en verplettering der eene party door de andere, is by ons, en heden meer dan ooit, eene politiek van ontbinding, eene nationale zelfmoord. Wy hopen dat het ministerie dit begrypen zal en bygevolg zal trachten eene gematigde, verzoenende en waerlyk vryzinnige politiek te volgen.

De openbare denkwyze is moede van de partykwestien; zy zal volgaerne elk ministerie dat dezelve van kant zal schuiven om plaets te maken voor al te lang verzuimde kwestien van algemeen belang, ondersteunen. Zal het liberatersministerie aen dien wettigen wensch gehoor geven? Wy twyfelan er sterk aen; maer zyne partydigheid, waer het niet wil van afzien, zal hem den genadeslag toebrengen misschien met twee jaren reeds.

De kwakzalvry der doktrinaire bladen over de Studie-beurzen der Universiteit van Leuven duert nog immer voort; hun doelwit is den Senaet aen te stuwen tot de stemming der hatelyke wet, die eenen waerachtigen roof zou bekrachtigen. Wat echter die bladen hunnen lezers NIET bekend maken, is:

1º Dat de Studie-beurzen in kwestie gesticht zyn

de katholyke familiën uit Holland, Ierland en andere gewesten, in het tydvak toen de zoo genoemde hervorming zich te vuer en te zwaerd wilde opdringen, de kerken geplunderd en verwoest, de katholyke priesters door de beeldstormers vermoord werden;

2º Dat de beurzen gesticht zyn op de stellige voorwaarden dat ze genoten moeten worden door de katholyke leerlingen, die aen de katholyke Hoogeschool van Leuven hunne studien zullen doen.

Wat de slimmerikken ook verzwigen is dat, reeds by de aanbieding van het wets-ontwerp door het doktrinair ministerie, de Nederlandsche gezant by ons Hof, uit naam der katholyke stichters van het land, officieel geprotesteerd heeft tegen de ontroofing der beurzen aen de Leuvensche Universiteit, en de aertsbisschoppen van Ierland dat voorbeeld nu gevolgd hebben.

De stemming der schandige wet, ware dus het algeheele verlies der Beurzen voor ons Land.

En zeggen dat er eene massa onnoozelaers zyn, die de bespottelyke declamatiën der verslaefde ministerieel en lakeijen voor goede munt nemen!

DE FORTEN VAN ANTWERPEN TE PARYS BEOORDEELD.

Men leest in de Presse van Parys:

« De Kamer van België heeft een krediet van 5,378,000 voor de versterkingen van Antwerpen aengenomen. De versterking van Antwerpen is veel eer een gevaar dan eene beveiling voor België. Ieder moet in zyne rol blyven. België, betrekkellyk gesproken, een zwak land, kan maer beschermd worden door de onzydigheid, met welke de diplomatie het bedekt heeft. Zyn leger vergrootende, versterkte plaetsen bouwende, twyfelt België aen de krachtadigheid diër onzydigheid; en, daeraen twyfelan, is dezelve opofferen, dewyl dit de groote mogendheden veroorlooft haer te miskennen.

M. Lehardy de Beaulieu, lid der linkerzy, heeft de volgende juiste bemerkung gedaan:

« Myns inziens, moet Antwerpen uitsluitend eene handelstad blyven. Antwerpen versterkt, kan slechts een voorwerp van begeerlykheid voor een naburig land worden. België moet het modelland van den vrede zyn.

« Wat wint België toch met soldaetie te spelen? Ziedaer wat het belgische staetsbestuur zich zou dienen af te vragen! Zoo het zich den een of anderen dag moest verdedigen tegen eene inlyving, tot wat nut zouden de versterkte plaetsen strekken?

« Op welke manier zouden de 70,000 gewapende mannen, welke het onderhoudt, die gevaren afkeeren? Het is geenszins met de wapens dat België zich verdedigen moet, maer door den voorspoed zynen financiën, door de vermindering der lasten die op het volk drukken, en door de volhardende beoefening der ware vryheid.

TEEKEN DES TYDS.

Is het waer of is het niet waer dat de francmaçonlogie van den Groot-Oosten, te Brussel, het eerevoorzitterschap diër opperste logie aen den hertog van Brabant heeft opgedragen, en dat onze erfprins in be-raed staet of hy dit voorzitterschap gaet aanveerden of niet?

Is het waer of is het niet waer dat de liberale

Journal de Gand gezegd heeft dat de koning met de klerikale klik niets gemeens meer wil hebben?

Is het waer of is het niet waer dat protestant Palmerston, minister van Engeland en groot-meester der engelsche logiën, aen de belgische logie van den Groot-Oosten ongeveer vyftig duizend frs. gezonden heeft tot het bestryden der kosten voor de liberale kiezing van 11 augustus?

Is het waer of niet waer dat de voorzitter der Egyptische logie te Lyons negentien honderd frs. gezonden heeft tot het bestryden van zekere liberale kiezingen in het Luxemburgsche?

Is het waer of niet waer dat de venerabele der italiaensche logiën Garibaldi is, die verachtelyke vyand van Roome, hy die nitroep dat de kanker des Pausdoms moet uitgeroed worden?

Is het waer of is het niet waer dat meestal de openlyke vyanden van God en de Kerk en al de potentaten van Europa, welke protestant zyn, aen de francmaçonlogiën behooren?

Ergo, is het waer of is het niet waer dat het liberalismus, welk al zyne sterkte vindt in de logiën, alleen door deze laatste ondersteund wordt omdat het den Godsdienst en de Kerk vyandig is?

Zoo dus, is het voor de catholyken een gewetenspligt van het belgisch liberalismus, vertegenwoordigd door den Staat, de uitvoerder der bevelen van de logiën, te bestryden, ja of neen? ... Natuurlyk rigten wy deze laatste vraag tot de catholyken.

Zyne Em. de kardinaal-aertsbisschop van Mechelen heeft aen het gouvernement eene reklamatie gezonden tegen het wetsontwerp op de studiebeurzen.

DE LOGIEMANNEN

Aen alle Belgen doen weten als volgt:

Ingezien de kiezers dom genoeg geweest zyn van ons op 11 aug. de meerderheid te geven in de Kamers, hebben besloten en besluiten nu voor goeie onze duivels te ontbinden en om te beginnen zullen de volgende wetten gangbaer en verpligtend zyn met 24 dezer maend:

Art. 1. Zal M. Frère minister zyn en blyven zyn leven gedurende en na hem zyn nalatenschap van het mannelyk geslacht tot de twaelfde generatie.

Art. 2. Voortaan zullen de kiezers luidop in de kieszael zeggen voor wie zy gaen stemmen, en hunne stem zal moeten gegeven worden aen ministers-gezinden, op boete van 200 franks of 15 dagen gevang.

Art. 3. Gezien wy veel geld noodig hebben om te besturen naer onze goesting, zoo zullen al de lasten van een derde verhoogd worden, uitgenomen voor Brussel en Luik die wy ontslaen van alle lasten.

Art. 4. Antwerpen zal de fortifikatiën opbouwen ten zynen koste en aen ieder minister een miljoen geven voor eerherstelling.

Art. 5. De gemeenten zullen het dubbel getal soldaten opleveren van hetgene zy plagten op te leveren.

Art. 6. Zullen de bisschoppen geene bullen of gedrukte brieven meer mogen uitgeveu zonder onze permissie en goedkeuring.

Art. 7. Zullen de pastoors eens per maend mogen preken en de burgemeester der gemeente zal ons telkens een verslag afzenden van het sermoen. — Verbod aen d'onderpastoors van te preken.

Art. 8. Zullen al kruissen van de kerkhoven geruimd worden.

Art. 9. De pastoor of zyn gedelegeerde zal moeten alle begravingen bywoonen op het gemeen kerkhof, gra-

tis, zonder betaling en zonder onderscheid van godsdienst, op boete van 500 franks.

Art. 10. Zal op de vier hoogdagen des jaers in alle gemeenten van België in den yalavond een volksbal gegeven worden op de gemeenteplaets. Op het budjet der gemeente zal 600 fr. ingebracht worden voor een vioot of clarinette.

Art. 11. Zyn alle kloosters van paters of nonnen, alle congregatiën en societeiten van St-Vincentius afgeschafft.

Art. 12. Zullen al deze die de hovenstaende wetten beklubbelen of kritikeeren, zich veroordeeld zien tot drie maenden gevang en van 700 tot 1000 fr. boete.

Belgen, gedraegt u daer na! 't Is onze wil. Aldus opgemaakt in onze logie van Brussel, op 12 Oogstmaend van het vrymetsejaer 5258.

EENE ALGEMEENE PLAEG.

Wy hebben als naer gewoonte een jaerlyksch vacantie-uitstapje gedaan en gehoord en gezien dat drie soorten van lieden de vraagstukken van vryheid, onafhankelykheid, ontluistering, vooruitgang, beschaving, euz. aengrypen.

Lieden die jaren lang ernstig, grondig, byna uitsluitend die zaak doorleerd hebben.

Verwande nieuwzynde die meenen dat alles gezegd is als zy eenige ronkende zinsneden hebben aeneengekoppeld.

Kwade jongens die pas van de schoolbank gekomen, verstonnd staen over henzelfen en over al wat zy weten of meenen te weten.

Het zou eene lieve studie zyn na te gaen wat men sedert 30 jaer daerover heeft uitgekraemd en te onderzoeken wat op ieders schedel past: de lauwerkroon des vernufts, de kap met bellen of het petje van den student.

Geloof met my, lieve lezers van het Regt, de vrymetsejary wryft zich de handen van genoegen wanneer wy onnoozel genoeg zyn om den Staet toe te juichen, als hy zyne lievelingen vermaekt by het rinkinken de sleutels van den H. Petrus.

Wy gaen in een woord onze diepste overtuiging neerschryven met den heer Leynen, den geleerden hoofdopsteller der Science Sociale au point de vue Chrétien: 't is meer dan tyd dat onze party zich niet meer bepalen by de enkele verdediging harer regten, maer te gelyker tyd een lichtenden fakkel rondrage in het hol waer, op voorwendsel van den mensch vry te maken van het goddelyk en kerkelyk jnk, kluissters worden gesmeed om den burger te klemmen in du'ndmael hatelyke en verbeestende banden van het alvermogen des bestuers.

KULLAGIE.

De herfst komt aen gelantefant met eenen last vogelsnetten op den rug en eene mande lysterberen aen den arm. De liefhebbers zullen hunne sluitjes en hunne lokvogels kunnen gereed maken.

Daer was eens een rampzalige en regtzinnige vogelsvanger die zich in dezer voege beklagde: 't is nu al vyf jaer dat ik span, en tot op den dag van heden heb ik nog het geluk niet gehad een enkel gerecht van cipers, lysters of leeuwerikken op myne tafel te krygen. Het is als of myn getuig van eene kwade hand geraekt ware. Het eerste jaer verschaft ik my de sluitjes van eenen ouden afgedankten liefhebber. Gy kunt er geene betere hebben, sprak hy my; ik heb het er al veertig jaren mee gedaan; zy zyn zoo natuerlyk als de bek der vogelen zelve. Ik sloot al wat ik kon en zoo goed als ik kon, en het gevogelte bleef veertig ellebogen boven de hoogste bergen van myne netten af. Ik meende dat

ik had niets mede te dragen dan een paar klompen en een hemd.

De schoolmeester by wien ik nu in kost en huizing ging, was wel het eigenaerdigste schepsel Gods dat men ergens kon op twee beenen te gemoed komen: eigenaerdig in zyn persoon en eigenaerdig in geheel zynen handel en wandel, maer toch aanzien als de beste schoolmeester van het land en als een groot geleerde: want hy kon latyn en fransch en kende veel van de natuurkunde. Het was een groote lyvige man altyd gekleed als een pastoor; hem ontbrak niets dan de drytoot. Een zwarte lange jas daelde hem met breede lampen tot op de hielan af; korte vloeren broek, lage schoenen met gespen op was zyn dagelyksche dragt. Zyne gelaetsuitdrukking, schoon-ook statig op den eersten oogslag, deed lagchen van overdrevene ernstigheid. Hy sprak zeer langzaam, alle vyf minuten een woord, en gewoonlyk met spreken of met eene dwaersdryving. Vraegt gy hem by voorbeeld: meester, mag ik vandaer eens uitgaen? dan antwoorde hy of wel: de gehoorzaamheid is de koningin van alle deugden; eene permissie is eene hoogmoedige voldoening voor die ze toestaet en eene vernedering voor die ze vraegt: of wel: gy vraegt my om uit te gaen; wat zoudt gy anders doen wyl gy zoo even zyt ingekomen: want om uit te gaen moet men eerst inkomen. Altyd sprak hy zoo wel niet; het was maer als by die loeten had. Van zyne onbedachtelike kan men zich geen gedacht maken. Daer hy veel studeerde, zoo waren zyne finanen doorgaens weg en zette hy de belagelykste ke-

FEUILLETON VAN HET REGT.

PIETER SMETZ.

Wie Pieter Smets opvoede en hoe hy by den schoolmeester in kost gaet. — Wie de schoolmeester was.

In Godes name dan het leven begonnen met school te doen. Denzelfden dag nog ging ik van den huize waer ik besteed was tot dat van den schoolmeester over. De goede vrouw die my van in den onderdom van acht jaren verzorgd had en tot moeder gediend, was eene arme en zuinige weduwe. De arnkinders werden van jaer tot jaer uitgehoegd en den minstbiedenden toegewezen. Daer is nog iets van den slavenhandel in dat officieel gebruik; in Amerika zou men wellicht hetzelfde doen. Toen ik, na het verdwynen myner ouders, besteed werd ten koste van den armen, nam my de goede vrouw aen voor twintig centimen daegs. Schoon zy daer ter nauwerood my brood en patatten kon voor geven; zoo werd ik niettemin gulhartig verzorgd. Myn strooijen beddeke was altyd zorgvuldig opgeschud en met sneeuw witte doch grove lakens bedekt. De kleerkes die ik droeg, al bestonden zy ook uit klommelkes, werden keurig gelapt, gestopt en gewassen. Honger of koude heb ik daer niet moeten lyden; en tot op den dag van heden bewonder ik die brave weduwe nog en begryp niet hoe zy met het wel-

kevel in de hand, en dan moest ik dat boeksken op myne knieën, van voor tot achter, te beginnen met de voorrede van den H. Dominicus en te eindigen met den Imprimatur van het bisdom, ongenadig aflezen en bidden. Als ik dat boeksken nu nog zie, dan zou ik er nog van loopen gaen. Geen grotere straf voor de kwispelturige jaren der eerste jeugd dan eene lange en onafwisselende bezigheid. De speelzucht is dan zoo groot en zoo ongenadig. Onnooedig te zeggen of ik godsdienstig werd opgetrokken; en in latere dagen toen het my zoo al een weinig over zyn hout henen ging, heb ik my meermals met deze bemerking gerust gesteld: ik heb immers in myne eerste jeugd op voorraad gewerkt. Het is toch wonder hoe de eerste indrukkingen van het leven altyd terug spoken komen. Nu dan om het kort te maken, de goede weduwe trok van my slechts maer twaelf centimen meer; zoodanig had men haer op de jaerlyksche verpachting der kinderen afgehoegd. Zy kon er niet aen uit; maer moest zy my ook voor niets houden, dan liet zy my nog niet gaen. Of het arbbestuur dat wist en die edelmoedigheid begreep, dat zullen wy niet beslissen. Zy was my eene moeder en ik haer een zoon geworden; zy had geene kinderen in haer huwelyk. Toen ik naerden schoolmeester henentrok om hare woning te verlaten, vloog zy my om den hals en weende zy bitter. Pieter Smetz, sprak zy my al snikkend, gy moogt toch niet laten my dagelyk bezoeken te komen. Hetgeen ik haer ook beloofde. De verhuizing was dadelyk gedaan. Ik kon zeggen gelyk de Romeiner: omnia mecum porto.

ik niet fluiten kon en besteedde het volgende jaar met zulks kundig aen te leeren van eenen eersten liefhebber die my met verrukking om den hals vloog en uitriep: dat kan nu niet meer missen en de vogels zullen afkomen, cipers, lysters, leeuwerikken, gelyk hair op den hond. Kullagic: Het tweede jaar was gelyk het eerste, geen vogel te zien. Gy moet uwe baen niet maken gelyk het behoort, spraken my de kenners; anders is zulks onmogelyk. Wy vangen met hoopen. Alweér geduld, en het derde jaar eene baen gemackt zoo als my werd aengeraaden. Geen vogel die my kon in 't oog krygen: ik zat geheel en gansch verborgen en te wachten tot zy trekken zouden. Maer, eilaes! alweér bernique, een slag in 't water met fluit en baen. Het derde jaar juist gelyk de twee vorige. Doch trooste men my: dat is geen wonder, daer is dit jaar weinig of geen trek geweest; wy hebben ook iets van niets gevangen; daer zyn zoo jaren en daer valt niets anders op dan te wachten tot toekomstigen herfst. Ge hadt er gryze hairen van gekregen. Het najaer brak weér aen; de eene dag verscheen na den anderen: ik zat en floot en bleef zitten en fluiten; ge zoudt gezegd hebben dat het laatste oordeel onder de vogels had plaats gehad; zelfs nog musch nog kraai kwam rond my tjrpen of fladders.

Wil ik het u nu eens zeggen waer het aen hangt dat gy er zoo kael van atkomt, sprak my een myner vrienden. Gy ligt slecht; hier is geen trek, is nooit geen trek geweest en zal ook nooit geen trek wezen. Gy moet u ergens in eene keel, tusschen heuvel of bergen gaen liggen. Ik brak dadelyk op en nauwe-lyks was ik van ligging veranderd of zoo regende het vogel in myne netten. Noch lokvogel noch fluitje, niets was meer noodig; en des avonds jammerde ik van pyn in de armen, verlamd door het woelig toewerpen der net. Ik had gemakkelyk een leger van honderd duizend man met lysters gespyd.

Ergo, de gelegenheid doet alles. Zonder gelegenheid blijft men zitten en eeuwig zitten, met de schoonste begaafdheden van de wereld. De gelegenheid is de zon die daegt, de vinger die wenkt en de hand die geleidt. Sterke karakters dwingen de gelegenheid; wyzen zoeken de gelegenheid en de voorzichtigten laten ze ontsnappen.

Hoevele kwamen in het land
Tot hooge plaatsen, roem en stand,
Werd hun gedurende 't vlugtig leven
Een uer gelegenheid gegeven!
Hoevele ook in traeg gemik
Verzien en kans en oogenblik!

HET MINISTERIE.

Men schryft uit Brussel dat de ministerraad die, onder voorzitterschap van den koning, is gehouden geworden, voor voorwerp heeft gehad eene verandering in het ministerie, alwaar de Koning heeft by eenkomen.

De aftréding van M. Tesch, minister van justicie, kan als stellig aenzien worden. Men geeft hem voor opvolger eenen verlegenwoordiger van Charleroy. M. Tesch zou de eenigste niet zyn die zyn ontslag geeft.

In dezelfde zitting heeft de antwerpsche kwestie eene belangrijke plaats bekleed. Zelfs zegt men dat de ministeriele besluiten niet meer zoo koppig noch zoo styfhoofdig zyn.

Volgens de toegekome inlichtingen zyn de ministers gansch ontevreden en weinig voldaan over die zitting, uiteengegaen en vertrokken.

Het schynt dat men eindelyk in hoogere kringen begint gewaar te worden dat er alles te verliezen en te verspelen is, indien er voortgegaen wordt met de catholyken, die den eenigen steun van den troon zyn, te verbitteren en te vervolgen. Dat partyspel zou kwade gevolgen kunnen hebben. Men begint het te gevoelen.

JAN EN HUBRECHT VAN MAES EYCK.

Jan van Eyck, die te Brugge voor de Academie in postuer staet, is nu een tweedemaal, in 't gezelschap van zyn broeder Hubrecht, te Maes-Eyck in Limburg, op de markt ten toon gezet voor heel de wereld. Dat is gebeurd op den 6. dezer loopende maand. De koning en zyn eerste ministers zyn er

mels uit. Eens kwam hy de school binnen met eenen stievel onder den arm en meende dat hy boeken droeg; een andermaal kwam hy in zyne hemdsmouwen naer de kerk. Nooit had hy zyn kousen eens aen, altyd de eene of de andere averechts. En eene klucht die alles te boven gaet: de pastoor had hem op het middagmael verzocht, en aen het nagericht niet wetende, wat hy deed en wanende op wandeling te zyn, spuwde hy zoo krachtig in zynen telloor, dat de schillen van appelen en peeren, de sloosters van noten en amandels over tafel henen stoven. Daer men hem kende, werd er eens mede gelachen. Boven dat was het een zeer goede bloed. Eene dienstbode, oude jongedochter van een vyftig jaren, dreef zyne keuken en had, gelyk men zegt, de broek aen. Dat was ook noodig, anders ging hy nog onbedachter te werk. Deze prentelde van 's morgens tot 's avonds aen had maer leed om hem overal en voor alles op de hakken te zitten. Dat ging maer gedurig: hebt gy eenen neusdoek in de tesh? zult gy weér met ongeblinke schoenen uitgaan? gy hebt uwe kousen weér verkeerd aen; laet my dezen middag zoo lang niet meer wachten; konde gerichten zyn bedorvene gerichten; wanneer komt de inspekteur? vergeet het my dezen keer niet te zeggen, anders sta ik daer weér met roode kaken en met eenen kalen noen.... Gewoonlyk schudde hy eens met het hoofd by dat gesnater en zei hy: de vrouwlië zyn van heen-gemakt; dat moet altyd ratelen.

Zyne jaerlyksche inkomst, zoo van schoolmeester en organist en als van grondeigenaar, kon tot een vyf-en-twintig honderd franken behoopen. Zyne vrouw reeds over jaren en jaren jong gestorven, had hem een redelyk fortuintje achtergelaten, beschreven op het langste leven; zoo dat hy voor den dag van morgen wel juist niet

komen naer kyken, zelfs heeft zyne majesteit ge-weerdigd eenige wyze woorden te spreken, onder andere, « dat 30 jaer koning zyn al zeer lange is en » dat hy, binst die 30 jaer, van Limburg en de Lim-burgers niet anders ontvangen heeft dan getrou-wigheid en aengekleefdheid. » Men moet weten, Limburg is zeker wel het christelykste en het vlaemsch gezindste deel van Belgenland, 't is daer-om ook dat het den koning zoo geern ziet. Na, om van Jan en Hubrecht te spreken, de schilders Van Eyck, of Maes-Eyck, in Limburg, die mannen heb-ben het wel verdiend maer zeker nooit gepesid dat men zoo lang na hun dood, met hun zoo veel spel zoude gemackt hebben. Wy jennen 't hun van herte, voor zoo veel als het hun nog baten kan; wy had-den er zelfs nog hun zusterke, Magrietje, by gezet; toen waren ze met drien geweest; daer hebben wy al niets tegen; het geeft de menschen werk en ver-mack, en, die marbele mannen weten daer niet van, van zoo hy nachte en by dage, 's winters en 's zo-mers, onder den blooten hemel, stiller te moeten staen. Hetgeen ons nogtans verwondert, is dat er lieden zyn die, bezonderlyk na de kiezingen, de christelyke menschen bespotten die Gods heiligen eer aen doen! Te Brugge onder anderen, terwyl M. Wiener Jan en Hubrecht, de schilders van Eyck, aen 't kappen was, liep men rond met spotprinten, waerop te lezen stond: *fabriek van heiligen*. Zyn onze groote mannen, de groote-mannen Gods, minn treffelyk als de groote mannen dezer wereld? Waer-om ze dan bespot en begekt? Wat is er beter: wel kunnen menschen of beesten schilderen, of wel het leven madoen van God zelve? Het geeft er niet aen dat een schilder treffelyk man was of niet; was hy groot schilder, hy krygt, vroeg of laet, een beeld; wy, christene menschen, zien er ook niet naer of een heilige kunstenaar of schooijer was, gelyk de zalige Labre, by voorbeeld, de Paus zet hem op den au-taer, hy was immers een groot man Gods, gelyk zoo veel duizende andere. Waerom dan niet overeen gekomen, wyze groote mannen dezer wyze groote-magtige wereld! Wy spotten met uwe heiligen niet, gy lacht publiek met de onze; wy laten u de uwe op de markt zetten, laet de onze in de kerk staen; brandt glylieden poer en buskruid, schiet en dondert als 't u lust doet, maer laet onze wierook in vrede; maekt glylieden, gelyk M. Rogier (1), een gebed tot den grooten schilder Rubens, wy zullen bidden en smeeken, voor land en volk, tot grooter heiligen als hy was; laet ons in vrede, spot met onze heiligen niet! Het beeld van sint *Vincentius à Paulo*, met een wonderling in zynen mantel, zegt veel meer aen 't volk als al de beelden van al de schilders en al de groote, dikwyls onheilige, man-nen die de wereld vereert, en, waerlyk, hendaegs bykan aenbildt.

T Jaer 30.

(1) Dit gebed tot *sint Rubens*, gemackt door M. Rogier, staet te lezen in den *Bulletin des commission royales d'Archeologie*, tom. II, N° 17; luidt als volgt, letterlyk overgezet.

O Rubens, o onze schilder, oneindige kunstenaar, van in den hemel waer gy weér naer toe gegaen zyt, werp eenen milden oogslag op de jonge kunstenaers van ons land; geef hun de vurigheid om te ondernemen, den moed om te voltrekken, het gedacht om te doorgronden, de inbeelding om te scheppen en de ingeving om te doen leven.

Wy moeten er by zeggen dat M. Rogier dat in het fransch gemackt en publiek uitgesproken heeft; in het vlaemsch ware dat blasphemie, in 't beschaefd fransch integendeel kan er alles door, volstrekt alles: God waer er ons van! En toen nog zeggen: *van in den hemel waer gy zyt!* Dat is een oprechte heiligeverklaring, noch min noch meer: Rogier is in dan Rogerius I Paus van.... Brussel geworden? Wacht u van zyne benedictien!

KERKELYK NIEUWS.

Op den 4. dezer zyn er alhier te sloop gegaen en naer Amerika vertrokken, twee jonge priesters uit het amerikaensc seminarie van Leuven, te weten: de eerw. pater L. H. Delbare, van Ingoyghem, oud leerling van 't klein seminarie van Rousselle, voor het bisdom van Detraet waer Mgr. P. P. Lefevre van Rousselle bis-chop is; en de eerw. D. C. X. Dewulf van Rousselle, oud leerling van het klein seminarie en van 't kollegie te Meenen, voor het bisdom van Watcher, op de *Missis-sipi* of groote rivier. God geve hun alle twee goede reize en spoedig aenkomsten by zoovele van hunne vlaemsche broeders, die den behooden grond van Amerika heiligen door hunnen apostelyken arbeid

moest bekommerd zyn. Waer hy veel van hield, was van eene duchtige pint bier. Zelden ging hy naer de herberg, maer elken avond by den haerd, lapt hy zoo een tien à twaelf pintjes uit eerhy te bed ging.

Den eersten avond dat ik in zyn gezin was, moest ik kost wat kost mededrinken. Het zuinige leven der we-ziden waer ik in werd opgebracht, kon dit niet staende houden, zoo dat de oude Margarita my had moeten onder tafel opnemen en smoorzat naer het bed dragen. Alles moet geleerd worden, sprak hy 's anderendaegs, tot het drinken toe, ik was goed van aennemen, als is 't dat ik het zelf zeg. Na verloop van eenige maanden kon ik hem byna al staen en drinken gelyk een regel. Om 'smans eigenaerdigheid nog meer te doen uit te schynen, hy speelde in eene zeldzame verzameling en bezat een ka-binet van knoopen, zeer merkwaardig voor liefhebbers. Daer bestond schier geen knoop op het kloedsel van het menschedom of hy had hem in zyne verzameling, te be-ginnen met den knoop van den priesterstoep en te eindigen met dien van den soldaet. Wat hy daer in gezien had, dat wist niemand. Hy speelde ook driftig in latyn-sche chronogrammen of jaerdichten. Men bouwde nergens in de omtrek noch kerk noch school of men kwam hem er een vragen. Als er ergens een aanzienlyke brui-loft plaats had, moest hy altyd het toepasselyk liedje maken, en hoe dikwyls dat zich ook de gelegenheid aenbood, zoo waren zyne gedachten altyd verschillig. Het masker van de wereld van pater Pointers was zyn man, zyn model; ook hield hy met dat en datum register van al wat in de omstreken gebeurde; het weér zelfs werd aengeteekend. Het spyt my dat ik hem dien register niet heb kunnen poetsen: daer stonden aerdige zaken in en somtyds nog aerdiger uitgedrukt. Zie hier wat van

Dynsdag 11. heeft te Stevoort eene hoogst belang-ryke godsdienstige plegtigheid plaats gehad, ter ge-legenheid der inhuldiging van den nieuwen herder, den eerw. heer Schroyen. Reeds van den morgend zeer vroeg kwam van alle kanten der omstreek eene groote menigte volks derwaerts gestroomd.

Al wat op een plegtig feest als by tooverslag op-ryst en verbeeld wordt, ontrak te Stevoort niet: De straten, waer de stoet moest doortrekken, wa-ren in groene drevén herschepen, waer van stap tot stap allerschoonste praeboghen zich verhieven, op welke menig vaendel wapperde en welke met schoone jaerschriften bekleed waren. Langs alle zyden waren het bloemen, wimpels, bloemtuilen, welke gansch de gemeente het aenzien van eenen aller-prachtigsten bloemhof gaven. Met regt mag dit feest allerheerlykst genoemd worden. De Eerw. heer pastoor is door vyftig ruiters te Herck-de-Stad af-gehaeld geworden. By zyne aenkomst op de grenzen van Stevoort is hy verwelkomd geworden door den heer Burgemeester Adons, die hem eenige hartelyke en gelukwensche woorden toesprak; wel tevredenheid en blydschap zag men alsdan op het aenge-zicht van den nieuwen herder glinsteren. Een kiesch geschikte stoet ging den pastoor voor tot op de dorpsplaats, waer een allerprachtigst kiosk was op-gerigt voor de harmony van Herck-de-Stad, die hare keurigste stukken op dien plegtigen dag heeft uitgevoerd. Het is daer dat de jeugdige dochter van den heer burgemeester Adons, jufvrouw Louisa, den heere pastoor Schroyen hulde bewees en ver-welkomde in eene aanspraak, die aller harten be-wogen heeft: kinderlyke liefde en pligtgevoel welke die jonge jufvrouw zoo gevoelyk uitdrukte, trok-ken de tranen uit aller ooggen, vonden den weg aller harten. Daerop zyn de gewoone kerkplegtigheden vervuld geworden in de tegewoordigheid van eene ontzaggelyke menigte. De Eerw. heer Gaethofs, deken van Herck-de-Stad, heeft in eene gevoelvolle aanspraak de verhevenheid des priesterdoms uitge-legd en de Stevoortenaers aangemoedigd; en aenge-zet tot het blyven eerbiedigen huns geestelyks op-perhoofs. Daarna heeft de Eerw. heer Schroyen zyne nieuwe parochianen bedankt over de hem be-wézene eer en zich ter hunne dienste aangeboden in hunnen geestelyken en tydelyken nood.

De geestdrift was algemeen en onbeschrifyk. Al-len, zonder nitzondering, hadden gewedyverd om aen hunnen nieuwen herder de treffendste be-wyzen van hunne liefde, van hunnen eerbied te geven. Plegtigheden, als diegene waeryan de ge-meente Stevoort een voorbeeld komt te geven, en waer de eezame heer burgemeester aen het loofd zynere gemeentenaers staet, en met hen wedyvert in het inhuldigen van eenen nieuwen herder, zyn al-leen voldoende om den diepingewortelden godsdienst-zen onzer goede buitenlieden te bewyzen en aen te toonen, dat al de poogingen welke aangewend wor-den om de religie hier ten lande te vernietigen, vruchteloos zyn en blyven zullen. De nieuwe lichten der steden die de hoop voeden daertoe wel eens te geraken, zouden zich onmiddelyk overtuigen van de waarheid van dit gezegde, indien zy dit kerkfeest van Stevoort hadden bygewoond. Eer en hulde aen den heere Burgemeester! Eer en hulde aen al de Stevoortenaers!

STADSNIEUWS.

ALGEMEENE WEDSTRYD.

Het stadskollegie heeft wederom eenen schoonen zegprael behaald in den algemeenen wedstryd (con-cours général). Dit gesticht telde ELF onderscheidin-gen, verdeeld onder tien leerlingen.

Deze leerlingen zyn: MM. Aerts, Gustave, van St-Truiden, tweede prys in de vierde klasse.

Wauten, Aug., van St-Truiden, eersten acces-sit in de vierde klasse en eersten accessit in de vlaemsche taal.
Vanhoren, Hubert, van St-Truiden.
Clerinx, Ch., van Leeuw.
Lefevre, Stan., van Overwinde.
Muls, Victor, van St-Truiden.
Nelis, J. van Pepinster.
(Deze twee leerlingen hebben eene onderschei-ding bekomen in de Mathesis.)
Koopmans, Hubert, van St-Truiden.
Otten, Justia, id.
Volders, Leon, van Pael.

den 17 januariy onthouden heb: sterke vries; voor mid-dag oosten- en namiddag noordenwind. De haen van den toren is om half één 's middags afgewaëid en voor de voeten van den koster neergevallen; maer hy was zat, niet de haen maer de koster. gelyk zulks een koster be-taemt om het jaer te beginnen. Het jaer heeft dry ge-zichten, een dat licht, een dat weent en een dat den neus optrekt, enz.

Wat nu het beroep van schoolmeester aenging, daer hy met lyf en ziel voor was, ziehier de onderhandeling welke ik zondag 's avonds met hem had onder ledigen en voltappen der bierkruik. Margarita, riep hy de meid by, van den dag van morgen te beginnen zult gy mynen ondermeester, niet anders meer noemen dan mynheer Pieter Smetz of mynheer de ondermeester, gelyk zulks onze bediening medebrengt. En gy, mynheer Pieter Smetz, my aenbevelen door de heeren burgemeester en pastoor, zoo gy myne lessen zoekt na te komen, dan zult gy weldra een der bekwaemste schoolmeesters der omstreek worden. Het groot, het byzonder, het eenigste geheim van den schoolmeester is de leerwys, en het ge-heim van de leerwys is de stok; slaen en herslaen tot dat men het er inprent, ziedaer de sleutel en het slot van onderwys en opvoeding. Hierop trok hy my zyne kleerkas open waer zich drierlei soorten van stokken in bevonden: de eerste klas van stokken was bestemd voor den rug der eersbeginnen, voor de kinders van zeven tot negen jaer; de tweede klas, een weinig zwaer-der, voor de meer gevorderden, van tien tot twaelf jaer, en de derde, de laetste klas, voor de uitgaende of byna volleerde kinders, van twaelf tot veertien à vyftien jaer.

(Wordt vervolgd).

Hub. De Coeq-Creten.

De drie laetstgenoemde zyn leerlingen van de Rhetorica; de vyf eerste van de vierde klasse en de twee laetste van de Mathesis behooren toe aen de Syntaxis.

Dus ziet men dat al de klassen welke deel heb-ben genomen in den wedstryd, eene kroon hebben bekomen. Er is nog op te merken dat dit jaer, de leerlingen gelukt hebben in al de vakken van het onderwys, fransch, vlaemsch, latyn, grieksch, ma-thesis, enz.

Deze zegprael is zoo veel te grooter dat het moei-jelyk is eene overwinning te bekomen, aengezien het groot getal gestichten en vervolgens het groot getal kampstryders. Er zyn 35 kollegien die in den stryd deel nemen en byna 300 stryders.

De jonge leerlingen AERTS en WANTEN hebben zich op eene byzondere wyze onderscheiden, de eerste van deze twee heeft maer één punt minder dan de eerste van het concours général (75 punten; de eerste heeft er 76). De leerling Wanten is de eerste in het latyn (thème), had hy zoo goed gelukt in de andere vakken, was hy verre de eerste. Alle de vak-ken byeen geteekend, heeft hy maer vier punten minder dan die welke den eersten prys bekomen heeft (72 punten).

Aerts, Gustave, heeft het beste van alle de leer-lingen in de fransche opstelling gemackt en daerme-de Wanten overwonnen.

St-Truiden is dit jaer wonderlyk gelukkig; men moet niet vergeten dat deze stad eenen PRIMUS van de universiteit telt, te weten, mynheer Vanhoren, Fr., broeder van Vanhoren, Hubert, bovengemeld, en voorheen leerling van het stadskollegie.

Te Zout-Leeuw vallen wonderlyke zaken voor. Verleden jaer vorandert eene mand visch in steen en nu bestaat er alweér eene wonderlyke, eene aller-beste en goedwillige koei, eene oprechte kermiskoei by den gelukkigen eigenaar, pachter Cox. Het is alreeds dry jaren navolgende, dag op dag, of liever nacht op nacht, juist daegs voor de kermis, dat die goede beest gemolken wordt om eens goed vlaeijen laten te bakken. Dat is nu eens eene koei van het progres of vooruitgang, een koeike van de eeuw, een echt gemeente-koeike; alleman oven veel en dan heeft de duivel niets. Men zou toch zeggen dat er koeijen zyn die socialist of communist zyn.

St-Truiden, den 14 September 1864.
Aen de heeren leden van de Landbouw-Sectie van St-Truiden, enz., enz.

MYNHEEREN,
Wy hebben de eer u te berigten dat eene tentoonstel-ling met wedstryd van teel- en werkdieren, van hof- en landbouw-voortbrengselen, alsmede van landbouw wer-ktuigen, zal plaats hebben te Borgloon den 5 oktober aen-staende.

De leden van onze sectie, zooals die van al de andere sectien van de Landbouw-Societeit van Limburg, kunnen kosteloos aen den wedstryd deel nemen.

De persoonen geen deel makende van de Landbouw Maetschappij zullen tot den wedstryd slechts toegelaten worden, mits betaling eener bylage van 10 frs. Bovendien zullen zy een derde van de bekomenne premie als de kas der sectie moeten afstaan.

De persoonen onzer sectie, welke verlangen aen dezen wedstryd deel te nemen, zyn verzoekt er de verklaring van te doen, ten minste acht dagen voor de opening der tentoonstelling, ten bureale van den Geheimschryver, te St-Truiden, Hamelstraat, N. 740, alwaer de programma ter kennisneming van al de belanghebbenden neergelegd is.

In afwachting dat gy aen deze tentoonstelling wel zult willen deel nemen, verzoeken wy u de verzekering onzer ware hoogachting te aenveeren.

De voorzitter,
T. DE PITTEURS-HEGAERTS.
De Geheimschryver,
H. LEUNEN.

VERSCHILLIGE TYDINGEN.

Een jager was Maendag te Austruweel eene estaminet ingegaen, om eenige versching te nemen, en had zyn geweer tegen den muur gezet; nauwlyks gezeten zynde viel het geweer om, het schot ging af en de jager ontvingt de gansche lading in den voet. Men heeft hem na de eerste verpleging naer zyne wooning ter stede moeten voeren.

De goede trouw van onze landbouwers is deze week deelyk te leur gesteld geworden. Te Eeloo, te Capryk, te Sleidinge en andere gemeenten had een zeker fransch heerschap een groot getal jonge peerden aengekocht.

Het heerschap besteedde vette pryzen, en de verkooopers waren er maer niet ondankbaar over. Alom was het ook vette keuken en het heerschap bewees er veel eer aen, en nog wel zonder te vergeten eenig geld ter leen te vra-gen, hetgeen hem werd toegestaan. Immers woensdag, ten 9 ure voornoen, moest men de peerden leveren in den *Gouden Leeuw*, te Eeloo, en daer zou alles betaeld worden.

Op het gesteld uer stonden mannen en peerden ter markt naer de statie uit te zien. Maer die niet opkwam was de peerdenkooper! Rond 2 ure, na vyf uren wachtens, trokken er allen er van door, vastbesloten zich geene tweedemaal beeft te laten nemen!

Men schryft uit Capryk, 10 september;
« Onze gemeente is door eene onzettende misdaed in verslagenheid gedompeld.

« In den nacht van 27-28 oogst laetstleden was de genaemde Coleta Oslin, oud 33 jaren, als dienstmeid woonachtig by den heer Karel Bruggeman, herbergier in Capryk-dorp, bedektelyk bevallen van een vrouwlyk kind, levende en op tyd geboren.

« Denzelfden nacht had zy haer kind in den gemakput des huizes geworpen, alwaer het was gestikt. De vader des kindes, levende en op tyd geboren, werd het lykje aldaer donderdag, 8 dezer maand, door den heer Bruggeman ontdekt. Des anderendaegs begaf de heer Bruggeman zich naer Gent by het gereg, ten einde kennis van de zaak te doen.

« Doch gedurende de afwezigheid van haren baes had Coleta Oslin het lykje des kinds uit den gemakput ge-trokken om het te verbergen onder het mest in een zwynskot, waerin opdien oogenblik geene zwynen wa-ren opgesloten.

« Het is op die plaats, dat na de vlytigste opzoekingen van het gereg, hetwelk gisteren uit Gent naer Capryk was gekomen, het voorwerp der onzettende misdaed werd ontdekt.

« Na de schouwing van het lykje en ten gevolge der onderrvragingen door den heer onderzoeksregter, heeft Coleta Oslin hare misdaed bekend en den tyd aengewe-zen dat zy die had bedreven.

Daerop werd zy in verzeerde bewaring genomen, krachtens een mandaet van aenhouding door den heer onderzoeksregter tegen haar uitgeverdig en uitgevoerd door de gendarmerie van Eecloo, welk met dit doel ter plaats was geroepen.

— De bank van Spa is zondag avond gesprongen door eenen jongeling die slechts met het rolleken op de kleuren speelde.

— *Eene sonderlinge ziekte.* — In eene naburige gemeente van Yvetot, zegt de *Abelle Cauchoise*, is er thans een meisje van 21 jaar, dat door eene zeer vreemde ziekte is aangedaan. Sedert twee weken gelykt zy als het ware aan een lyk, gedurende meer dan 23 uren per dag. Alleenlyk om 10 ure juist 's avonds komt zy uit haren slaap en spreekt met hare familie gedurende 20 minuten, en hervalt dan in den gevoellozen staat, waerin zy blyft tot den dag daarna op hetzelfde uur.

Zoodra zy ontwaakt kruist zy gewoonlyk de handen boven het hoofd en tien minuten later is zy weer by de zinnen. Zy eet of drinkt byna niets. Als de twintig minuten ontwakten om 'zyn, valt zy weer in slaap gelyk zy is wakker geworden.

— Wy lezen in eene brusselse correspondentie van de *Musee* dat de toekomstige parlementaire zitting schynt zeer onstuiming te zullen zyn.

— Men spreekt, zegt de correspondent der *Musee*, van eene ernstige tegenkanting aan het budget van oorlog, van groote vermindering die zullen gevraagd worden op de kredieten die aan dat departement zyn toegestaan. 'T is een deel der linkerzyde dat de voordragt zal doen om te trachten die hervorming te wege te brengen.

De verklaringen door verscheidene liberale volksvertegenwoordigers gedaan, tydens de beradslaging die de stemming voor het voltrekken der versterkingen van Antwerpen heeft voorgedaan, die ten ondersteuning der tyding die de correspondent der *Musee* heeft medegedeeld.

Verscheidene leden der linkerzyde hebben het krediet, maar gestemd om eenen nieuwen ministerieel crisis te vermijden. Zy hebben verklaard dat voor 't toekomstige zy geen centiem meer zouden gegeven hebben voor het voltrekken der versterkingen van Antwerpen.

De ministerieel horizon is overdekt met wolken. Wy en zouden niet verwonderd zyn van het onweer in november te zien uitherten.

(Ami de l'ordre.)

LANDBOUW.

KEUS DER OPHOUDKALVEREN. — By de geboorte kan en moet men reeds weten wat hoornen men heeft te wachten van het jonge dier. Wil men zich daarvan verzekeren, dan lette men op de breedte of smalheid der kroon van den kop, men kan alsdan de kroon vergelyken nevens de oogkassen, terwyl men in acht moet nemen dat de oogkassen niet overbreed moeten zyn, en dat de kroon veel smaller moet zyn. Is de kroon zeer breed, dan heeft men lange grove hoornen te wachten; in die maat dat de kroon smaller is, heeft men fynere en kortere hoorns te voorzien, terwyl men altyd van mannelijke kalveren eene breedere kroon moet verwachten. Dat men hierop let, is by de keus van ophoudkalveren zeer van belang; want eenieder weet dat een rund met grove hoorns niet in den handel gewild is, niet onder de melkgeesters wordt geteld, noch, wanneer het vet is, door den slagter wordt gezocht; by 't vrouwelyk rund schynt het een bepaalde regel te zyn dat, naermate de hoorns het mannelijke dier in grootte en geaardheid naderen, naer die mate ook het vleesch minder fyn of minder vet is, en ook de melkscheiding schynt er evenzeer naer te luisteren; hoe minder het dus naer 't mannelijke aerdt, hoe beter het in het bedrijf van den veehouder past; daerom zou het zeer belangryk zyn dat men by de geboorte er op lette of het door eene groote kroon bewyzen levert dat het groote hoorns zal dragen, en heeft men dan eenige keus, dat men dan dezulke afschafte.

D. KUPERUS.

VERDELING VAN DE WOLLEGE DOOMLUIZEN.

De wollige boomluis, waervoor men tot nu toe geen middelen om haerte verdryven heeft uit kunnen vinden, zal hoogst waarschijnlijk nu toch wel haren meester gevonden hebben. De hoveniers weten dat zy door een' donzigen mantel bedekt is, die haer tegen alle vochtigheid, zelf de meest doordringendste vryweert; maar die mantel zal haer verderfelyk worden, indien de uitvinding, waer van wy hoorden spreken, in praktijk wordt gebragt, en dit zal gebeuren, terwyl hier tegen geen verbot bestaat.

Zie hier het middel: men neemt een brandende fakkel, gaet daarmede langs de takken, die met luisen bedekt zyn; deze springen door de hitte op, en geen enkele, zelfs de eijeren niet, blyven er over. Deze bewerking kan twee keeren 's jaers gedaen worden zonder de bast der boomen te benadeelen, in augustus en na het afvallen der bladeren, dat is te zeggen, als het sap der boomen in rust is.

FRANKRYK.

De *Moniteur de l'Indre* verhaelt eene schrikkelijke gebeurtenis, die te Ardentes voorgevallen is:

— Twee dagloners der gemeente Dressoir werkten aan den zelfden kalkoven. De werking der bakking ging goed gedurende den morgend van 30 augustus, toen, rond 1 ure namiddag, de werklieden geloofden dat het noodig was de kalk gelyk te leggen. Zonder te denken aan het gevaer, waerom hy zich blootstelt, springt een der twee werklieden in den oven. Nauwelijks is hy er binnen of hy wordt verrast door de smachtende uitwasemingen van den smeltenden steen, en hy valt verstikt neder.

— De andere arbeider dit bemerkende, springt zonder aarzelen by hem en valt magteloos neder neven degene dien hy redden wilt.

— Echter hebben zy nog de magt om hulp te roepen. Die kreten worden gehoord door M. Arnaut, welke terstond komt bygelynd en zonder aendacht te geven op het gevaer zich in den afgrond stort. Helas! zyn moed is nutteloos en hy valt op zyne beurt als martelaar van zyne opoffering.

— Terwyl dit drama voorviel kwam een gedeelte der bevolking toegelopen; ofschoon men dacht dat de dry

mannen dood waren, besloot men al de poogingen te doen om hen op te halen. Maar wie zal in den put durven dalen! Zekere Louis de Lage, timmerman laet zich, gebonden aan eene koord, af en haelt aldus de dry lyken op; het eene na het andere.

BRAND TE LYON.

Het klooster der broeders van het H. Hart te Lyon is door een brand totaal vernield geworden. Het vuur moet op den zolder begonnen zyn, en men denkt dat het is aangestoken door een kind van acht jaar, dat al daer met fosforieken speelde; van het klooster bestaat niets meer dan eenige stukken verkolde muren. Al de inboedel is door de soldaten gered.

Om 6 ure 's avonds stond het gansch gebouw in vlam en het eene verdiep stortte op het andere in, met groot gedruisch.

Op 30 meters afstand stond het poedermagazyn en men vreesde eene groote ramp: doch men bedekte het dak met natte sargien die aenhoudend aengevocht werden, en aldus heeft men een onheil kunnen afweeren, dat schrikkeliker zou geweest zyn dan de brand zelf.

Men zegt dat de dry pompiers licht gewond zyn, en dat een groot getal officiers en soldaten maer by wonder ontsnapt zyn aan den dood, by het omvallen van een muur.

HALSREGTING VAN LATOUR.

Den 12 dezer is Latour, voor de vier dubbele moord van La Bastide Besplas, te Foix onthoofd geworden. Om 7 ure kwam een rytuig, omringd door gendarmen, op de plein aan. By Latour zaten de beul en zyne knechten. Geen priester vergezelde hem. De veroordeelde liet een vasten blik over de menigte gaen en bleef in eene onbeschryfelyke trotsche houding. Hy had aengekondigd dat hy zou zingen terwyl hy naer het schavot zou gaen; en dit heeft hy gedaen: van aen het gevang tot aen de plaats der halsregting heeft hy niet opgehouden vrolyk en luiderlyk te zingen. Aan den voet des schavots gekomen bezag hy het mes zonder de minste ontroering te laten blyken, waerom by vlug de trappen opliep. Toen hy op het platforme stond wierp hy nogmaels een blik op het yselyk mes en zong zoo hard hy kon dit refryn:

Allons! pauvre victime,
Ton jour de mort est arrivé;
Contre toi de la tyrannie
Le couteau sanglant est levé.

(Hetgeen, vertaald, wil zeggen: « Welsaen! arm slagtoffer, uw dag van te sterven is daer; boven uw hoofd hangt het bloedig mes der dwingelandy.»)

Op de plank liggende, herhaelde hy nogmaels:

Allons! pauvre victime,
Ton jour de mort...

Een dof gerucht liet zich hooren... Het mes was gevallen, en Latour al zingende de andere wereld ingetrokken.

ENGELAND.

Nieuw transatlantische telegraafkabel.

London, 8 sept. — Men leest in den *Morning post*: « Eerlang zal eene nieuwe pooging aengewand worden om een telegraafkabel onder den Oceaan te leggen tot aen Amerika. Een stoomboot van het gouvernement is onlangs gelast geworden de kusten van New-Foundland (Terre Neuve) te onderzoeken, om eene goede plaats te vinden waer de kabel zou eindigen. Wy weten sedert eenige dagen dat de keus gevallen is op de Hearts-Content, een der beste ontschepingspunten van de kust.

De *Great Eastern* is aengeuid geworden, om rede van zyne grootte, om den kable, dien hy alleen kan laden te leggen. Men zal aldus het gevaer vermijden van zich te moeten bedienen van twee schepen.»

BRUTALE MOORD.

Te London is weer eene moord gepleegd geworden in de volgende omstandigheden.

— Henry Wilkinson, metsel, oud 29 jaar leefde in slechte overeenkomst met zyne vrouw. De jaloezyscheen de oorzaak te zyn van de herhaelde twisten die in het huishouden oprezen.

— Verleden zondag leidden Wilkinson en zyne vrouw eenige vrienden naer de spoorwegstatie. Op het oogenblik van te scheiden omhelsde een hunner de vrouw Wilkinson, hetgeen den man kwaed bloed maakte. Hy mishandelde haer geweldig. De ongelukkige keerde gansch verschrikt naer huis en vroeg aen de meesteres der woning de toelating om by haer te slapen.

— Tusschen een en twee uren van den morggen keerde Wilkinson ten zynent terug, ging de kamer in waer zyne vrouw lag, rukt haer met de hairen uit het bed en stampte haer van het eene einde der kamer tot andere.

— De ongelukkige riep uit: « Gy hebt my den doodslag gegeven! » Zy verroerde niet meer: zy was dood. Alsdan sleepte Wilkinson het lyk in zyne eigene kamer en legde het in het bed, nevens zyne kinderen die slapen.

— De moordehaer is door den regter van Clerckenwell in verhoor genomen.

AMERIKA.

De tydingen uit Amerika zyn van groote aengelegenheid. Zoo als 't wel te peizen was, heeft de vergadering van Chicago generael Mac-Clellan gekozen om president te worden na de aenstaende kiezingen, en M. Pendleton als onderpresident. Zoo is 't de kans van vrede die de overhand heeft, en alles geeft te kennen dat het kiezen van de bovengemelde kandidaten een einde zal stellen aen den rampzaligen oorlog die sedert dry jaar de vereenigde-Staten van Amerika verwoest.

De Noorderschen worden verslagen, en zyn byna al den grond kwyt dien zy voortyds bezaten. Nogtans de Zuiderschen ondergaen ook aenzienlyke verliezen. Groote poogingen worden gedaen van alle kanten om den vrede te bekomen.

Nu ter tyd gaet er eene soort van petitie rond in London om tot het sluiten van den vrede te bekomen ten voordeele van Amerika Een half miljoen handteekens zegt men, staan reeds op die petitie die moet gestierd worden aen de Amerikaenders van het Noorden der Vereenigde-Staten, en men rekent dat er alligt een twee miljoen zullen opstaan, voornamentlyk in de streken alwaer het katoen bevrocht wordt biedt het volk zich in de groote menigte aen om te teekenen.

Als er reeds een genoegzaam getal handteekens zullen staan zal men dat adres of petitie zenden naer den minister der Vereenigde-Staten, te London, en vragen en dat hy ze zou overzetten aen het gouvernement der Vereenigde-Staten. 'T is nu te zien of die zake zal gelukken, maer 't is te hopen.

MEXICO.

Wy mogten het land van Mexico geluk wenschen over zynen nieuwen christelyken Keizer en over zyne nieuwe godvruchtige keizerin; het schynt dat daer onlangs door de Franschen nog een vierde plaeg ingebracht is, om nefens den *roo-loop*; de *galuwo* korten en het *swart* spog, de arme mexikanen aen lyf en ziel te plagen. Wy lezen het volgende in een dagblad van Turin met name *l'Unita Cattolica*:

De protestantsche eredienst in Mexico gevoerd door de Franschen. Eene van de eerste zorgen van de Franschen toen zy te Mexico aankwamen, was de tempels open te doen voor de protestanten. De groote gazetten van Europa betuigen daarvoor alle slach van dankbaarheid aen Frankryk.

Aldus schryft een protestantsche *domine* uit Mexico aen de Proust-protestantsche gazette *La Croix*: « Generael Bazaine heeft ons een zale aengewezen en van den 25 oktober voort heb ik regelmatig daer in dienst gedaen. Den eersten keer waren er maer weinig bywooners, maer achter een zeker zondagen, waren rond de 100. De zaken gaen wel nu sedert drie maendeu en voor de eerste maal is protestantsche dienst gedaen in Mexico. « Zoo is het dat Frankryk, dat tot nu toe aenzien was als het land van bescherming voor de geloofs zendingen in alle deelen der wereld, onder het bestier van dien godvruchtigen zoon des heiligen vaders, zoo by zich zelven heeft, onder Napoleon III, al met eenen keer begint de kettery voort te planten.

Arm Mexico! met uwen inlandschen oorlog, uwen rooden loop, uwe geluw kortsen, uw zwart spog, met uwe fransche beschermers, uwe belgische gelukzoekers en uwe voortzettende fransche kettery!

Burgerlyken stand der stad Sint-Truiden

Aengiften van den 10 tot den 17 aug. 1864.

GEBORTENS.
Mannelyk. 2. — Vrouwelyk 3.

HUWELYKEN.

Ceurvorst, Michael-Joannes, met Peetermans, Anna-Catharina-Clara. — Rubens, Andreas-Leopoldus, met Joachims, Maria-Agnes-Juliana.

OVERLYDENS.

Keydenaer, Gertrudis, wed. van Joannes Bude-naers. — Deheer, Joannes, wed. van Joanna Markt. — Jans, Maria-Melanie, oud 40 jaren. — Roggen, Petrus, echt. van Joanna Bourdoux.
5 kinderen onder de 7 jaar.

ST-TRUIDEN — 16 sept.

Tarwe de 100 kil. fr. 21-60. koren 14-36 haver. 16-50. Garst 10-15.

TONGEREN. — 15 sept.

Tarwe de 103 kilo fr. 23-00 koren 94 kilo fr. 14-25. Haver 75 kilo fr. 11-75. Garst 94 kilo 17-00. Spelt, een mud. 19-00 fr. Boter halve kilo 1-25. Eijeren de 28. 1-82. Witte aardappelen de 100 kil. 3-75. Roode 4 00 fr. Osse tongen. 5-25 fr. Hooi de 1000 kilo 90-00 Strooi, 1000 kil. 36-00.

HASSELT. — 13 sept.

Tarwe de 100 kilo fr. 22-60. koren id. fr. 14-80. Gerst id. fr. 19-40. Haver id. fr. 16-70. Aerdappelen id. 5-00. Genever den liter 74 centiem.

DIEST. — den 10 sept.

Tarwe den hectoliter. fr. 19-25 Rogge id. 11-20 Haver. id. 10-50. Gerst id. 10-50. Boekweit, id. 00-00.

BORGWERN, den 15 sept.

Tarwe de 103 kilos. 24-50. Rogge, 94 k. 14-25. Haver 150 k. 27-35. Spelt, 112 k. 20-00.

ARTIKELS VOOR PRIESTERS.

Alle soorten van Rabatten, Baretten, Ceinturen in zyde, Poil de chèvre, Cachemire, enz., voortskommende uit de fabrieken van België en Frankryk, enz., enz.; aen buitengewoone pryzen.

Extra schoone ceinturen in poil de chèvre van fr. 5,50 tot 15 fr.

In den boekwinkel van Hub. De Cocq-Creten, Steenstraat, tegenover het stadskollegie, St-Truiden.

TE KOOP

In den boekwinkel van dit blad,

PRÉLECTIONS CANONICÉ,

door M. DARIS, professor in het seminarie van Luik. Twee schoone boekdeelen. fr. 2,50.

UITLEGGINGEN van den Catechismus, door Henckens, priester; twee boekdeelen; het derde zal haest verschynen.

PIUS IX. Schetsen uit zyn leven, door eenen priester van het bisdom van Luik, versierd met een portret. 60 centiem.

VERKOOP

van een

BOUWLAND

ONDER BUDINGEN,

De notaris COENEN te Geetbetz, zal openbaerlyk aen den meestbiedenden in twee zittingen te koop veilen:

Een perceel Bouwland, groot omtrent 2 hectaren 25 aren, gelegen onder Budingen ter gehuchte genaemd Hoozen, palende de notaris Coenen, de heer Romain, Claes, Bee-

len en de Linnebeekstraat.

Hier over zal men de zittingen houden ten huis en herberg van Mathys Vanderbruggen, aen de keek te Budingen.

De eerste op Vrydag 16 September (1864) en de tweede op Vrydag 23 Septem.

Telkens om twee uren na middag. De conditien en titels van Eigendom berusten ten kantoor van gemelde notaris Coenen.

VERKOOP

van een

HUIS MET HOF

EN AENHOORIGHEDEN,

en van

twee perceelen Akkerland.

Op donderdag den 22 september 1864, om dry ure na middag, in den zaal van liet vredegergt op het stadhuis te Sint-Truiden, zullen de kinderen van wylen Joannes Liebens en Anna Catharina Fransen, in leven echtgenoten woonende te Muysen, aldaer overleden, voor den heer vredegergt van het kanton St-Truiden, en door het ministerie van den notaris COEMANS, gelykvoorniglyk aen de wet van den 12 july 1816, doen verkoopen:

Een Huis met Stallen, Misthof en Moeshof groot te samen 6 aren, 62 centiaren, gelegen te Muysen, sectie A, nummers 46 en 48 van het kadaster, palende de straat, de weduwe Robyns, tegenwoordige huisvrouw van Louis Herbots, van twee zyden, en Jacob Roloux.

2°. 16 aren, 88 centiaren, Akkerland, gelegen onder Buvingen, op het Hofken, sectie B, nummer 422, palende Lambert Clerinx, Martinus Velaers, en het keekfabryk van Buvingen van twee zyden.

3°. Een 34 aren, 29 centiaren, Akkerland, gelegen onder Mielen-boven-Aelst, op de Paerdsdalle, sectie A, nummer 444^a, palende de weduwe Robyns, Poelmans en Vanbrabant.

AEN DE COMMIZEN.

P. FRANCO, in de Koni, aen de Hasselsche poort, te St-Truiden, berigt dat hy zeer schoone Kamers geroed gemaakt heeft tot het logeeren van Kommizen, Beambten, enz., en dat zy by hem eene zeer goede tafel zullen hebben, aen billyken prys. Men zegge het voort.

SABOTS FRANÇAIS

M. HENRARD à l'honneur d'informer sa nombreuse clientèle qu'il se trouve le samedi après le dernier vendredi de chaque mois à l'hôtel St-Antoine, à la station, avec un assortiment complet de Sabots Français, toute 1re qualité, à des prix au-dessous de toute concurrence. Gros et détail.

Leest hier!

GUANO VAN HOOG-PERU.

290 Francs per 1,000 kilos in zakken als men neemt met partyen van 5,000 — 10,000 — 20,000 — 30,000 kil. of meer.

295 Francs per 1,000 kilos in zakken als men neemt met partyen van 600 — 1,000 — 1,500 — 2,500 — 3,000 — 4,000 kilos.

Komptante betaling.

De ondergeteekende heeft de eer aen de landbouwers te berigten, dat het niet alleenlyk bewezen is dat deze Guano goedgekeurd is op goede en slechte gronden voor al de winter- en zomer vruchten, maer het is nu ook bewezen door de Landbouwers, die deze Guano sedert 5 jaren gebruiken, in alle streken van het 6 land, dat hy de volgende uitwerksels geeft:

1. Dat hy de gronden niet mager of schrael maekt, maer, integendeel, dezelve van jaer tot jaer verbetert.

2. Wat het graen in zynen wasdom aengaeft, de stammen of halmen groeijen struis op, krygen lange hairen, zwaer met granen beladen, omdat die Guano hen niet te spoedig doet opschieten, maer hen den tyd geeft zich te versterken en te verkleeken, daerom heeft de oogst minder gevaer van door stortregens en storwinden omgeworpen te worden.

3. Het is hetzelfde met de voedplanten, de rapen of knollen groeijen zeer dik op, de kracht schiet niet in het loof, maer blyft in de knollen, zy zyn vast, niet waterachtig en zeer voedzaam.

Hooigras, toemaet en klaveren geven uitmuntend schoone oogsten, de stammen groeijen zeer lang en struis op.

4. De beet voor de suikerfabrieken geeft, de zelfde uitwerksels als de rapen of knollen.

5. Wat de aardappelen aengaeft, de kracht schiet niet in de groes, maer blyft in de knollen en geeft groote zwaer geladen struiken.

6. Wat het vlas in zynen wasdom aengaeft, de stammen of halmen groeijen lang en struis op, hebben den tyd om zich te versterken en te verkleeken, zoodanig dat men nietmoet vreezen den oogst door stormwinden of stortregens te zien omverre geslagen worden.

Deze uitwerksels zyn van het grootste belang voor de Lanbouwkunst.

A. SAPORTAS,

Enig agent en invoerder van dezen Guano voor België. KANTOOR: Lange Brilstraat, 380, te Antwerpen.

